

ผลการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันโดยใช้ปัญหา
เป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย อำเภอบัวลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
The Study of Learning Outcomes and Problem Solving Skill
Toward Grade Students Taught by Problem Based Learning

อรพินท์ บุตรงาม, อธิวัตร ศรีสมบัติ, ดำเกิง โถทอง
Orpin Butngam, Itthiwat Srisombut, Damkerng Thotong
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Surin Rajabhat University
E-mail: butngam56@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหา เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะการแก้ปัญหา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย จำนวน 1 ห้องเรียน จาก 2 ห้องเรียน โดยการสุ่มห้องเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 มีจำนวนทั้งสิ้น 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาจำนวน 1 ฉบับ แบ่ง 3 ระดับ ได้แก่ 3 หมายถึง เห็นด้วยมาก 2 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อย สอบถามในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 4.92

คำสำคัญ: ทักษะการแก้ปัญหา, เศรษฐศาสตร์, ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

A study of the economics of daily life of students before and after learning management using problem solving skills to evaluate the satisfaction of prathom suksa three students toward teaching and learning management using problem solving skills. The sample consisted of 1 elementary student, Wat Tan Tia School, 1 class from 2 classrooms, randomly sampled by simple random sampling method. By lottery the experimental group consisted of 23 students.

The instruments used in the study were a test for learning about economics in everyday life. There were 30 items in the questionnaire. The students' satisfaction on learning management using problem solving skills was divided into 3 levels: 3 was agreeable, 2 was agreeable, 1 means less agree with questions in the field of learning activities. The atmosphere of learning. And the benefits of learning from 10 marks.

The study indicated that 1. Learning outcomes in everyday life of students before and after learning management using problem solving skills. The efficiency is 80/80. 2. Prathom Suksa 3 students at Wat Tanotei School Satisfaction with learning on instructional management using problem solving skills was at the highest level of 4.92.

Keywords: Skill of Problem Solving, Economy, Based on Problem

1. บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันมีการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ ทุกประเทศกำลังพัฒนาให้ตนเองได้ก้าวเข้าสู่เวทีผู้นำทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่กำลังก้าวสู่การเป็นประเทศทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้การศึกษาของไทยต้องปูพื้นฐานให้กับผู้เรียนได้มีความรู้เบื้องต้นในเรื่องของการจัดการทางเศรษฐกิจ โดยนำเนื้อหามาบรรจุไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์ เป็นการเพิ่มฐานความรู้ให้กับผู้เรียนก่อนการเผชิญหน้ากับสภาพสังคมโลก ดังนั้นความสามารถในการเรียนรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์และการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ในช่วงที่สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจของโลกมีการเปลี่ยนแปลง

อยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะการแข่งขันทางการเงินที่มีความซับซ้อนขึ้น ทำให้ทุกคนต้องเผชิญกับแรงกดดันในเรื่องต่าง ๆ เกิดความไม่มั่นคงในการดำรงชีวิตและส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางการเงิน จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในเรื่องเศรษฐกิจและการเงิน เพื่อเป็นการวางรากฐานทางการเงินของประเทศให้มั่นคงต่อไปในอนาคต

วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อหลักสูตรการศึกษาของไทย ในด้านการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี มีเหตุผล ยึดมั่นในคุณธรรม และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามความคาดหวังของหลักสูตรการศึกษา ที่มุ่งฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้หน้าที่ เกิดทักษะแก้ปัญหาเพื่อพัฒนามนุษย์และสังคมโดยการจัดการเรียนการสอนจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพทางสมองด้านการคิดการให้เหตุผล ตลอดจนการรู้จักแก้ปัญหาได้

การจัดการเรียนรู้แบบทักษะการแก้ปัญหาจึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน และเหตุผลของตนเอง โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดปัญหา และให้ความสำคัญกับปัญหา มีการวางแผน ตั้งสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การพิสูจน์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลดีต่อผู้เรียนหลายประการคือ ช่วยในการสร้างแนวคิดและแก้ไขแนวคิดที่คาดเคลื่อน

จากการวิเคราะห์ปัญหาพบว่าที่ผ่านการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยเฉพาะเนื้อหาสาระเศรษฐศาสตร์ วิธีการสอนแบบบรรยายและเน้นให้ผู้เรียนท่องจำ ผู้เรียนไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนขาดทักษะในการคิด แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันให้แก่นักเรียนจากความสำคัญของปัญหาผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหามาใช้ในงานวิจัย จึงได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องผลการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหา เพื่อเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะการแก้ปัญหา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโดนด้อย จำนวน 1 ห้องเรียน จาก 2 ห้องเรียน โดยการสุ่มห้องเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 มีจำนวนทั้งสิ้น 23 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เรื่อง ผลการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันโดยใช้ทักษะการแก้ปัญหา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การวางแผนบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองและครอบครัว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การผลิตและการบริโภค

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ธนาการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ภาษีในชีวิตประจำวัน

1.2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ กำหนดการให้ค่าคะแนนคือถูกได้ 1 คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน

1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาจำนวน 1 ฉบับ แบ่ง 3 ระดับ ได้แก่ 3 หมายถึง เห็นด้วยมาก 2 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อย สอบถามในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินงาน ดังนี้

1. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาเรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันจำนวน 4 แผน โดยใช้เวลา 12 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ โดยเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยการสลับตัวเลือก กำหนดการให้ค่าคะแนนคือถูกได้ 1 คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน

โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

3. แบบทดสอบทักษะการแก้ปัญหา เป็นแบบทดสอบอัตนัยโดยมีข้อความสถานการณ์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นแบบทดสอบหลังเรียน 1 ฉบับ มีสถานการณ์ 5 สถานการณ์ ดังนี้ สถานการณ์ที่ 1 เรื่องธนาคาร สถานการณ์ที่ 2 เรื่องการวางแผนบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองและครอบครัว สถานการณ์ที่ 3 เรื่องการผลิตและการบริโภค สถานการณ์ที่ 4 เรื่องการผลิตและการบริโภค สถานการณ์ที่ 5 เรื่องภาษีในชีวิตประจำวัน และข้อคำถามสถานการณ์ละ 4 ข้อ รวมข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ 40 คะแนน

4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ 3 เท่ากับ เห็นด้วยมาก 2 เท่ากับ เห็นด้วยปานกลาง และ 1 เท่ากับ เห็นด้วยน้อย สอบถามในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ความพึงพอใจของนักเรียนเรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านบรรยากาศ และต่ำสุด ได้แก่ การเรียนแบบบรรยาย

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษา พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ พบว่า การจัดกิจกรรมโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.33/84.67 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้สร้างชุดสถานการณ์ตามขั้นตอนและกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง

เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์เนื้อหา ตลอดจน ศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสถานการณ์ จัดทำแผนการเรียนรู้จำนวน 4 ชุด ให้มีความเหมาะสมกับเวลาและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ มีสถานการณ์คำนึงถึงพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการกลั่นกรอง การตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา การตรวจสอบและ ประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาประสิทธิภาพ ไปสู่กระบวนการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อน นำไปใช้จริง จึงมีความเหมาะสมที่จะเป็นทักษะการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนเป็นอย่างดี เมื่อนักเรียนเรียนแล้วมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานของทิสนา แคมมณี (2547 ข 137 – 138) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ว่าเป็นการจัดสถานการณ์ ของการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นเครื่องมือในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริง หรือผู้สอนอาจจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียน เผชิญปัญหา และฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและการแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายในปัญหานั้น รวมทั้งให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหา วัชรรา เล่าเรียนรู้ (2548: 94) กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นยุทธวิธีการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบหนึ่งที่จะส่งเสริมและพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อกระตุ้น จูงใจ ได้รับความสนใจเพื่อเรียนรู้และสร้างความรู้ด้วย ตนเอง

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษาได้สร้างทักษะการ แก้ปัญหา อาจเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ในชีวิตประจำวันโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยความสนใจเพื่อ เรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาที่ต้องการ เรียนรู้อย่างอิสระ ค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง

6. ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

1.2 ควรมีการจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ต่างๆ ให้ครอบคลุมตามรายละเอียดที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการเรียนรู้ผลการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาในเนื้อหาอื่น โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.

_____. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551

_____. **การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2544.

ทิตินา แคมมณี. **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์, 2545.

เบญจวรรณ อ่วมมณี. “การพัฒนาผลการเรียนรู้และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา เรื่อง การอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน” **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

ภักดี ภูมิมาลา. “การสอนเอดส์ศึกษาโดยวิธีการใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538. อุดสำเนา

มณฑรา ธรรมบุศย์. “การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem Base Learning)” ในวารสารวิชาการ 5, 2 (กุมภาพันธ์): 11-17.

ยุรวุฒน์ คล้ายมงคล. “การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยการประยุกต์แนวความคิดการใช้ปัญหาเป็นหลักในการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถพิเศษทางคณิตศาสตร์”, 2545.

โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย. หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง 2551. พระนครศรีอยุธยา: สำนักพิมพ์โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย, 2551.

วัฒนา รัตนพรหม. “การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก”. ในสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 20, 1 (มกราคม - เมษายน 2548): 33-40.

วัชร่า เล่าเรียนดี. **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2545

_____. **เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2548.

วัชร่า เล่าเรียนดี. **เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2550.

ศุภิสรา โททอง. “การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบของ สสวท. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการวัดความยาว ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4”. **วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 2547.

สมบัติ เผ่าพงศ์คล้าย. “การส่งเสริมความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองโดยการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 2546.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. **กลยุทธ์การสอนคิดแก้ปัญหา**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด, 2547.

_____. **ครบเครื่องเรื่องความคิด**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด, 2547.

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)**. กรุงเทพฯ: พัฒนาหลักสูตร, 2545.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554).

กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2546.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) .

กรุงเทพฯ: สกศ, 2545.

อมรทิพย์ ณ บางช้าง. “ประสิทธิผลของการสอน เรื่อง การบริการอนามัยครอบครัว โดยวิธีการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

อรรณพ ชุ่มเพ็งพันธ์. “การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาประถมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.